

Esbjerg
Kommune

Evaluering af det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, 2014

Udarbejdet af:
Peter Hillerup, Udvikling & Evaluering

August 2014

Indhold

1. Indledning og historik	- 3 -
2. Sammenfattende konklusion og den fremadrettede indsats	- 5 -
2.1. Sammenfattende konklusion	- 5 -
2.2. Den fremadrettede indsats.....	- 9 -
3. Evalueringens formål og metode	- 12 -
3.1. Formål	- 12 -
3.2. Metode.....	- 12 -
4. Resultater af undersøgelsen	- 14 -
4.1. Snitfladerne til beslægtede rådgivningsorganer	- 14 -
4.2. Udvalgets arbejde efter kommunalreformen.....	- 19 -
4.3. Opnåede resultater	- 22 -
4.4. Myndighederne og det rådgivende udvalg	- 25 -
5. Fremtiden for udvalget.....	- 27 -
5.1. Synspunkter blandt repræsentanterne.....	- 27 -
5.2. To modeller for fremtiden	- 29 -
Bilag 1: Frekvenser om spørgeskemaundersøgelse.....	- 33 -
Bilag 2: Kommissorium for evaluering af det rådgivende udvalg	- 38 -

Evaluering af det Rådgivende Udvalg for Vadehavet

Denne evaluering belyser en række forhold vedrørende det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, og er gennemført med afsæt i et kommissorium (se bilag), som er godkendt i april måned 2014 af den nedsatte styregruppe.

Formålet er både at belyse udvalgets hidtidige arbejde og understøtte en beslutning om dets fremtid.

Indholdsmæssigt fokuserer evalueringen på udvalgets snitflader til andre rådgivningsorganer om Vadehavet, udviklingen siden kommunalreformen i 2007, opnåede resultater og de implicerede myndigheders bedømmelse af dets indsats.

1. Indledning og historik

Efter forbillede fra Holland og Tyskland bliver udvalget nedsat i 1992 af Miljøministeriet som følge af en revision af Vadehavsbekendtgørelsen, hvor det skal rådgive og fremlægge holdninger i forbindelse med dens udarbejdelse, fordi man fra statslig side ønsker lokale synspunkter inddraget i processen.

Efter revisionens gennemførelse fortsætter udvalget sit arbejde, hvor det rådgiver omkring vadehavsspørgsmål, når der fx skal gennemføres yderligere lovgivning på området, men i 1998 overgår det til de to amter i vadehavsområdet, hvilket sker under indflydelse af en række statslige decentraliseringstiltag.

Amter og kommuner

Fra 1998 til 2007 har Ribe Amt og Sønderjyllands Amt således skiftevis formandskabet for udvalget. I de første år i amtsligt regi er bl.a. spørgsmålet om Vadehavets optagelse på FN's liste over verdensnaturarv til debat i udvalget, og sidenhen følger diskussioner om et pilot- og undersøgelsesprojekt vedrørende en nationalpark for Vadehavet samt forberedelserne til nationalparklovgivningen.

Derudover drøfter udvalget vadehavssamarbejdet mellem Holland, Tyskland og Danmark, herunder nationale implikationer af tiltag og forslag som udformes, og det trilaterale Vadehavsforum bliver nedsat i 2001.

"Udvalget er ikke begrænset til vand og marsk, men også det bagvedliggende, og dermed er udvalget bredt funderet".

Medlem af den politiske
følgegruppe

I forbindelse med kommunalreformen i 2007, og amternes nedlæggelse, nedsættes Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet af byrådene for de fire vadehavskommuner, hvorefter formand og næstformand udpeges blandt medlemmerne af den politiske følgegruppe.

Baggrunden herfor er bl.a., at kommunerne overtager en række af de tidligere amtslige opgaver, som har betydning også for vadehavsområdet. Det drejer sig fx

om naturbeskyttelse efter naturbeskyttelseslovgivningen, fredningssager, Natura 2000 planlægning, miljøvurderinger jf. VVM og vandløbsvedligeholdelse m.m.

Ifølge udvalgets kommissorium skal det rådgive de fire byråd og relevante myndigheder om forhold vedrørende det trilaterale samarbejde, overordnet planlægning og kommuneplanlægning m.m.

Nogle af de temaer, som de senere år har været drøftet i udvalget, er bl.a. Farvandsvæsenets overvejelser om den fremtidige afmærkning i Vadehavet og den nationale udmøntning af den trilaterale gåseforvaltning. Gåseforvaltningen er blevet aktuel, fordi et stigende antal gæs overvintrer eller opholder sig i Vadehavsområdet, hvor de bl.a. ernærer sig på spirende skud fra vintersæd, hvilket er til gene for dele landbruget i området.

Udvalgets fremtid

Imidlertid lægger vadehavskommunernes borgmestre i et notat af 14. november 2011 op til, at udvalget nedlægges ved udgangen af valgperioden i 2013, og at vadehavssamarbejdet fremover varetages i andre organer. Baggrunden for overvejelserne er, at Nationalpark Vadehavet, med tilhørende rådgivningsorganer, er blevet oprettet.

”Det ligger vist år tilbage, at udvalget har opnået væsentlige resultater – før nationalparken”.

Medlem af udvalget

I tilknytning til disse beslutningsovervejelser anmoder borgmestrene udvalget om nogle tilkendegivelser mht. fremtiden for Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, hvilket drøftes på et møde den 20. april 2012.

På mødet i udvalget er der enighed om vigtigheden af en fortsat bred dialog mellem aktørerne i vadehavsområdet, og flere af repræsentanterne mener ikke, at tiden er inde til en nedlæggelse.

Derfor beslutter borgmestrene for vadehavskommunerne i juni 2012, at udvalget indtil videre opretholdes i sin nuværende form, og at der i foråret 2014 foretages en evaluering af dets arbejde.

Evalueringen kan ikke udstikke en objektivt rigtig løsning om videreførelse eller afvikling af udvalget, men vil fremføre og koncentrere de væsentligste argumenter, som kan danne grundlag for en politisk stillingtagen til fremtiden for det rådgivende udvalg.

2. Sammenfattende konklusion og den fremadrettede indsats

I dette afsnit konkluderes der først sammenfattende på de resultater, som analysen har afstedkommet, hvorefter den fremadrettede indsats behandles.

2.1. Sammenfattende konklusion

Sammenfatningen følger evalueringens struktur, der er dannet af de evalueringsspørgsmål, som er skitseret i det udarbejdede kommissorium for dens gennemførelse jf. bilag 2.

Snitflader og relationer til andre rådgivningsorganer

Siden udvalget bliver etableret i 1992, har der udviklet sig andre rådgivningsorganer, som også helt eller delvist har til opgave at rådgive bl.a. myndigheder i spørgsmål om Vadehavet.

Udover de organer som knytter sig til Nationalpark Vadehavet og det trilaterale vadehavssamarbejde, har kommunerne også nedsat grønne råd.

Idet alle de rådgivende organer i et eller andet omfang beskæftiger sig med spørgsmål om Vadehavet, har de også indbyrdes en række snitflader til hinanden.

I forhold til nationalparkorganerne er der i relation til det rådgivende udvalg et temmelig stort arealmæssigt sammenfald omkring det område som er genstand for diskussion og debat, uanset nationalparken ikke omfatter en række af Vadehavets engområder bag digerne.

Desuden synes snitfladerne at forstærkes yderligere af det forhold, at nationalparken visionsmæssigt har valgt at lægge sig tæt op ad det rådgivende udvalgs grundlæggende formål gennem årene, om at udviklingen i vadehavsområdet sker på et bæredygtigt grundlag.

Der er da også ca. en tredjedel af det rådgivende udvalgs repræsentanter som mener, at der er overlappende funktioner i forhold til det nedsatte nationalparkråd.

Imidlertid er det væsentligt at være opmærksom på, at de to organer har grundlæggende forskellige formål. Udvalget fungerer snarere som et dialogforum for interessenter og aktører i vadehavsområdet end et formelt rådgivende organ, hvorimod rådet som udgangspunkt rådgiver sin bestyrelse om nationalparkens drift og udvikling mht. fx skiltning, ansøgninger og informationsmateriale mv.

Reelt er der dog forhold om Vadehavet og dets regulering, som drøftes parallelt i de to organer, hvilket må tilskrives det forhold, at de er relevante både generelt og i en nationalparksammenhæng.

De grønne råd kan fremkomme med ideer og synspunkter til bl.a. naturforvaltningen i de enkelte kommuner, herunder også på spørgsmål om Vadehavet. Nogle af de grønne råd har da også udvist interesse for Vadehavet og den tilhørende nationalpark. Tilsvarende vejleder det rådgivende udvalg også formelt de kommunale myndigheder om lokale kultur- og naturformål, om end det ikke umiddelbart har nogen stor vægt på dets mødedagsordener.

Imidlertid fungerer de grønne råd meget forskelligt i de fire vadehavskommuner, ligesom deres specifikke faglige kompetencer tilsvarende er væsensforskellige. I modsætning til de grønne råd, kan det rådgivende udvalg desuden vejlede kommunerne på tværs af kommunegrænser.

I forhold til det trilaterale vadehavsforum er der snarere en opgavedeling end et overlap med hensyn til det rådgivende udvalg. Forholdet imellem dem kan karakteriseres som et politisk kredsløb. Udvalget kan bidrage med input til dets repræsentanter om trilaterale problemstillinger, som de via deres organisationer kan bringe i spil over for Vadehavsforum.

Desuden kan udvalget via debatter og diskussioner kvalificere myndigheds- og organisationsrepræsentanterne mht. spørgsmål om, hvordan de opstillede tværnationale løsninger fx kan implementeres i Danmark.

Udvikling efter kommunalreformen

Udvalgets overgang fra amtsligt til kommunalt organ i forbindelse med kommunalreformens ikrafttræden i januar måned 2007 synes ikke at have haft nogen nævneværdig betydning for dets arbejde. Siden 1998, hvor udvalget overgår fra stat til amt, er der gradvist sket en udvikling, hvor den aktive rådgivning, af især statslige myndigheder, er erstattet af en mere passiv. Det fungerer således i højere grad som et dialogforum end et rådgivningsudvalg, om end de statslige myndigheder dog fortsat gør brug af udvalget typisk i forbindelse med forberedelser til lovgivning i vadehavsområdet.

I takt med især nationalparkorganernes fremkomst er mødefrekvensen i udvalget reduceret fra fire til to årlige møder, hvilket der generelt er opslutning til, fordi det modsvarer det aktuelle behov.

Der er generelt tilfredshed med både mødeafviklingen mht. dagsordensudsendelse, mødeledelse, referat mv. og med indholdet af møderne. Flere af fortalerne for bevarelse af udvalget mener, at formandskabet bør føre en mere aktiv dialog med kommunerne om deres planlægning og regulering i vadehavsområdet, som herefter kan gøres til genstand for debat blandt repræsentanterne, i det omfang det er relevant og vedkommende.

Debatklimaet i udvalget er igennem årene blevet mere forsonligt, uanset der er interesse modsætninger, hvor den tidligere kunne være heftig og furiøs, hvilket må tilskrives den mangeårige debat og deraf følgende kendskab til hinanden og de repræsenterede holdninger og synspunkter.

Udvalgets resultater

I den politiske følgegruppe af kommunalpolitikere i vadehavskommunerne bedømmes udvalget som et processuelt samarbejds- og dialogforum, hvor vadehavsinteressenterne kan føre en bred debat og udveksle synspunkter, hvorigennem de på et mere kvalificeret grundlag kan deltage i den politiske proces, når det gælder vadehavsområdet.

Denne brede debat vurderes blandt de fleste som det væsentligste resultat for udvalget, fordi den har medført mere balancerede beslutninger i vadehavsspørgsmål, end det ellers ville have været tilfældet.

"Debatterne har været meget ensidige. Naturstyrelsen har haft alt for meget magt".

Medlem af udvalget

Der er også mange af repræsentanterne som giver udtryk for, at den mangeårige debat i udvalget har banet vejen for, at der har kunnet etableres en nationalpark i området og efterfølgende udpegning som verdensarv, fordi den gradvist har reduceret den lokale modstand.

Langt hovedparten af repræsentanterne mener, at der i udvalget er en god debat om benyttelse og beskyttelse af vadehavsområdet. Enkelte giver udtryk for, at de statslige organer fylder for meget i udvalget.

Myndighederne

Der er stor forskel på de administrative niveauers anvendelse af udvalgets kompetencer. De statslige organer bruger typisk udvalget både aktivt og passivt, hvor de indgår i de generelle debatter om vadehavsspørgsmål og derforuden også som nævnt gør brug af det i forbindelse med forberedelserne til konkret lovgivningsarbejde, fordi den brede repræsentation tilfører reguleringen legitimitet.

De kommunalpolitiske repræsentanter bruger som nævnt mere passivt udvalgets debatter i den politiske proces, og det samme synes at gøre sig gældende mht. kommunernes administrative repræsentation. Igennem deltagelsen i udvalgets arbejde bliver de kommunale administrationer, typisk på miljøområdet, rådført om de aktuelle skillelinjer i vadehavsspørgsmålene, ligesom de får indsigt i de enkelte interessenters standpunkter. Fra kommunal side er der dog også interesse for at involvere udvalget i fx mål og visioner for de elementer i kommuneplanstrategien, der vedrører vadehavsspørgsmål.

Både de statslige og de kommunale aktører i udvalget udtrykker tilfredshed med dets indsats omkring henholdsvis den aktive og den passive rådgivning.

De kommunale myndigheder, som ikke er repræsenteret i udvalget, gør brug af udvalget i så begrænset et omfang, at det ikke har været meningsfuldt at undersøge deres tilfredshed med udvalget nærmere.

2.2. Den fremadrettede indsats

Et stort flertal af repræsentanterne i udvalget mener, at det også bør eksistere i årene fremover, men hver femte vurderer, at det efterhånden har udspillet sin rolle, og bør afvikles.

Fortalerne for bevarelse af udvalget argumenterer typisk med, at der fortsat er brug for den brede debat om vadehavsspørgsmål, der ikke kan varetages af andre af de rådgivende organer omkring vadehavsspørgsmål.

De fleste tilkendegiver, at hvis udvalget fortsætter sit virke, bør myndigheder i højere grad gøre brug af det, og synspunkterne skal være mere synlige fx i pressen.

Repræsentanterne som ønsker udvalget afviklet, er kendetegnet ved at mene, at det ikke længere har nogen reel funktion, og at allerede kendte synspunkter blot bliver gentaget på udvalgsmøderne. Der er også nogen som vurderer, at de andre rådgivningsorganer kan overtage den funktion, som det rådgivende udvalg har haft, om at føre en bredtfavnende dialog om vadehavsspørgsmål.

Der tegner sig således et billede af to forskellige modeller for det rådgivende udvalgs fremtid.

I den ene model videreføres udvalget i en tilpasset form, og i den anden bliver det afviklet.

Videreførelse

De væsentligste begrundelser for at videreføre udvalget er de fremsatte synspunkter om, at det varetager en bred debat om vadehavsspørgsmål, hvor myndigheder rådgives både aktivt og i en mere indirekte form.

Selvom der er snitflader til de andre rådgivningsorganer og enkelte overlappende funktioner, vil indsatsen ikke umiddelbart kunne erstattes af andre organer.

Udover myndighedsrådgivningen indgår udvalget indirekte i et miljøpolitisk kredsløb med det trilaterale Vadehavsforum, hvor udvalgsdebatterne, om tiltag på tværs af de tre vadehavslande, kan ruste og kvalificere organisationer og myndigheder fx i forbindelse med national implementering af tværnationale initiativer.

Såfremt det besluttes at videreføre udvalget, skal det anbefales at der sker nogle tilpasninger og justeringer.

Udvalgets kommissorium lægger bl.a. op til, at det aktivt rådgiver kommunerne om fx kommuneplanlægning og erhvervsudvikling, hvilket imidlertid ikke bliver efterspurgt.

"I udvalget bør der være mere fokus på den væsentlige kulturarv i regionen".

Medlem af udvalget

Derfor bør enten kommissoriet tilpasses til de faktiske forhold, eller formandskabet/sekretariatet indgår i en aktiv dialog med kommunerne om forestående reguleringer og indsatser på overordnet plan i vadehavsområdet, der kan være genstand for debat i udvalget.

Desuden bør udvalget i en videreført form evaluere sammensætningen af organisationer og myndigheder, sådan som flere af repræsentanterne har efterlyst.

Der er allerede sket tilpasninger mht. mødefrekvens, og evalueringen har ikke givet anledning til anbefaling af yderligere justeringer heraf.

Afvikling

Flere af repræsentanterne især blandt myndighederne giver udtryk for, at det i et vist omfang er u hensigtsmæssigt, at mange af de samme organisationer og personer mødes i forskellige fora om de samme temaer vedrørende vadehavsspørgsmål men med forskellige synsvinkler. Der argumenteres for, at det ville være hensigtsmæssigt med en mere enkelt rådgivningsstruktur i forhold til Vadehavet, uanset der måske ikke kan fremlægges en færdig løsning.

Nogle bakker op om synspunktet, at debatten om forholdet mellem benyttelse og beskyttelse af vadehavsområdet kan varetages og overtages af de andre rådgivningsorganer.

Fortalerne for afvikling af udvalget deler ikke andres bekymring om, at det måske bliver en mindre kreds af repræsentanter, som i så tilfælde kommer til at forestå rådgivningen i disse vadehavsspørgsmål.

I tilfælde af afvikling vil den indirekte rådgivning til kommunale politikere og administrative aktører om skillelinjerne i vadehavsdebatten formentlig ophøre, og de statslige myndigheder skal adressere andre rådgivningsorganer om fx reguleringer på miljøområdet, kystsikring og forsvarsmæssige installationer.

Endelig må effekten af udvalgets drøftelser omkring de trilaterale spørgsmål, mht. at kvalificere organisationer og myndigheder i forhold til de tværnationale initiativer, tilsvarende forventes at bortfalde.

3. Evalueringens formål og metode

Evalueringen er gennemført i overensstemmelse med det kommissorium, som er udarbejdet og godkendt af den nedsatte styregruppe.

3.1. Formål

Evalueringens formål er dels at belyse udvalgets hidtidige arbejde, dels at understøtte en beslutning om den fremtidige organisering af rådgivningen til de politiske beslutningstagere og myndigheder.

Den gennemføres med henblik på at belyse følgende spørgsmål:

1. Hvordan er snitfladerne imellem Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet og de øvrige beslægtede rådgivningsorganer, herunder det trilaterale samarbejde om Vadehavet?
2. Hvordan er udvalgets arbejde forløbet siden overgangen til vadehavskommunerne i 2007?
3. Hvilke resultater er opnået, og hvilken betydning har de haft?
4. Hvordan bedømmer de implicerede myndigheder udvalgets indsats?

3.2. Metode

Der er indsamlet en række kvalitative data ved hjælp af interviews med den politiske følgegruppe til det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, repræsentanter i udvalget og de beslægtede rådgivningsorganer:

- Preben Friis Hauge, Varde Byråd (formand for RUV).
- Kristine Kaas Krog og Erling Krog, Fanø Byråd.
- Bo Jessen, Tønder Byråd.
- John Snedker, Esbjerg Byråd.
- Mette Guldberg, De kulturhistoriske museer og Nationalpark Vadehavet.
- Bent Rasmussen, Naturstyrelsen.
- Svend Tougaard, fhv. museumsinspektør på Fiskeri- og Søfartsmuseet.

Desuden er der indhentet supplerende data blandt plancheferne i de fire vadehavskommuner og Naturstyrelsens Areal- og naturforvaltning.

Kommunernes Vadehavssekretariat har leveret en række data vedrørende rådets arbejde.

Endelig er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle udvalgets medlemmer.

Af de 31 repræsentanter har 25 besvaret det udsendte spørgeskema, og datagrundlaget fremstår som et repræsentativt grundlag for udvalgets holdninger og synspunkter på de opstillede variable.

Der har i evalueringens indledende fase været overvejelser om en række kvantitative spørgeskemainterviews med rekvirerende myndigheder og politiske beslutningstagere. Antallet af respondenter har imidlertid vist sig temmelig beskedent, hvorfor en sådan dataindsamling har fremstået som meningsløs, og er derfor ikke gennemført.

I forbindelse med evalueringens gennemførelse har der været nedsat en styregruppe og en arbejdsgruppe bestående af:

Styregruppe:

- Hans Kjær, direktør for Teknik & Miljø, Esbjerg Kommune (formand).
- Søren Lück Madsen, udviklingschef, Fanø Kommune.
- Keld I. Hansen, direktør for Centralforvaltningen, Teknik & Miljø, Tønder Kommune.
- Bent Peter Larsen, direktør for Plan, Kultur og Teknik, Varde Kommune.

Arbejdsgruppe:

- Peter Hillerup, Esbjerg Kommune, Udvikling & Evaluering (projektleder).
- Anne Krag Svendsen, Kommunernes Vadehavssekretariat.

Det er aftalt, at projektleder står til rådighed for formidling og kommunikation af analyseresultaterne til interessenter i fx det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, sådan som det aftales med evalueringens styregruppe.

4. Resultater af undersøgelsen

I dette afsnit fremstilles de resultater, som er opnået ved hjælp af den gennemførte dataindsamling og analyse.

4.1. Snitfladerne til beslægtede rådgivningsorganer

Stort set alle adspurgte er enige i, at der er en række snitflader imellem det Rådgivende Udvalg for Vadehavet og andre rådgivningsorganer. I forbindelse med evalueringens gennemførelse er der undersøgt snitflader til Nationalparkrådet for Vadehavet, de grønne råd og Vadehavsforum.

Nationalparkrådet for Vadehavet

Opgavemæssigt rådgiver Nationalparkrådet for Vadehavet bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet i sager af større betydning og om principielle spørgsmål.

Det er nedsat på baggrund af nationalparkloven med tilhørende bekendtgørelse, og har ca. 30 medlemmer, der repræsenterer statslige organisationer, kommunale myndigheder, region, erhvervsorganisationer samt interesse- og formidlingsorganisationer.

Bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet og Nationalparkrådet er sammensat således, at organisationer ikke kan være repræsenteret i begge organer.

Nationalparkrådet rådgiver som udgangspunkt sin bestyrelse inden for nationalparkens arealmæssige afgrænsninger, der omfatter Vadehavet, vadehavsøerne, Skallingen, Varde Ådal, Marbæk-området og dele af marsklandet bag digerne på fastlandet.

Nationalparkbestyrelsen har mulighed for at gøre indsigelse over for både statslige og kommunale planforslag, såfremt de skønnes at have betydning for nationalparken og dens udvikling.

"Nu er jeg jo med i både det rådgivende udvalg og i rådet. Den snævrere sammensætning i rådet betyder, at der slet ikke er det samme debatniveau og der er færre meningsudvekslinger, fordi der ikke er de samme modsatrettede synspunkter, som der er i udvalget.

Medlem af udvalget

Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet er ikke bundet af nationalparkens arealmæssige afgrænsninger, og kan således rådgive om fx de dele af marklandet bag digerne, der ikke er omfattet af disse skel.

I og med nationalparken er beliggende i Vadehavsområdet, og nationalparkrådet rådgiver sin bestyrelse om væsentlige forhold vedrørende dens drift og udvikling, er der naturligt en række snitflader til det Rådgivende Udvalg for Vadehavet.

Organisatorisk er det Rådgivende Udvalg for Vadehavet da også formelt medlem i nationalparkrådet, og bestyrelsesformanden for nationalparken er repræsenteret i

det rådgivende udvalg. Der er et forholdsvis stort sammenfald af organisationer og personer i rådgivningsorganerne. En række af de organisationer og personer som er repræsenteret i det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, er således også medlem af enten nationalparkbestyrelsen eller nationalparkrådet.

Selvom der således eksisterer en række snitflader imellem det rådgivende udvalg og nationalparkorganerne når det kommer til det geografiske område og repræsentationen, så er spørgsmålet imidlertid, om der også er overlappende funktioner imellem dem.

Blandt de adspurgte respondenter i det Rådgivende Udvalg for Vadehavet er der ca. en tredjedel (8) som mener, at der i høj grad er overlappende funktioner imellem de to organer. To tredjedele (15) tilkendegiver, at det er tilfældet i nogen grad eller i mindre grad, og ingen mener at der ikke er sådanne overlappende funktioner.

En gennemgang af en række referater fra begge organer viser, at nogle temaer debatteres parallelt i de to organer så som fx gåseforvaltning og det trilaterale samarbejde i almindelighed. Forklaringen er formentlig, at fx tiltag fra det tværnationale samarbejde er relevant i både en generel vadehavssammenhæng og i konteksten af nationalparken.

Flere af medlemmerne af udvalget, herunder også fra den politiske følgegruppe, giver udtryk for, at det ikke kan erstattes af nationalparkrådet. Det skyldes naturligvis dels nationalparkrådets rolle som rådgiver alene for nationalparkbestyrelsen, dels at drøftelserne i udvalget er bredere end blot

spørgsmålet om nationalparken, og omfatter principielt alle aspekter vedrørende benyttelse og beskyttelse af Vadehavet.

I den forbindelse betones det også, at det rådgivende udvalg selv kan sætte sager på sin dagsorden, hvilket ikke i samme grad er tilfældet for nationalparkrådet, da den initieres af nationalparkens bestyrelse.

De grønne råd

Alle fire vadehavskommuner har nedsat grønne råd, der kan fremkomme med ideer og synspunkter til bl.a. den kommunale naturforvaltning.

Det gælder også den enkelte kommunes andel af den danske del af Vadehavet, og dermed er der også nogle snitflader til det rådgivende udvalgs arbejde.

En konkret gennemgang af et udsnit af de grønne råds dagsordener og mødereferater i vadehavskommunerne viser, at de altovervejende drøfter spørgsmål om natur- og friluftsplanelægning, og det er altså på dette område, at der er snitflader til det rådgivende udvalg, når det gælder spørgsmål om Vadehavet.

Vadehavet og udpegningen til verdensnaturarv har da også haft interesse blandt de grønne råd i de enkelte vadehavskommuner, som i flere tilfælde konkret er blevet orienteret herom af eksterne oplægsholdere.

Imidlertid synes fx spørgsmål om erhvervsfiskeri, drift af havnevirksomhed og kystsikring m.v. ikke at være temaer, som de grønne råd beskæftiger sig med, sådan som det er tilfældet i det rådgivende udvalg.

Det er værd at notere sig, at kommissoriet for det Rådgivende Udvalg for Vadehavet beskriver, at udvalget bl.a. rådgiver kommunerne om kultur- og naturformidling samt spørgsmål om kulturmiljø.

"Hvis de grønne råd skal spille en større rolle i spørgsmål om Vadehavet, skal de gennemtænkes helt forfra".

Medlem af den politiske følgegruppe

Der er flere eksempler på, at kommunerne også gør brug af de grønne råd i forbindelse med fx spørgsmål om naturformidling, og dermed er der visse overlappende funktioner imellem de to organer.

De gennemførte interviews med den politiske følgegruppe til det rådgivende udvalg tegner imidlertid et klart billede af, at de grønne råd fungerer meget forskelligt i vadehavskommunerne.

Nogle er fx meget involverede i den konkrete gennemførelse af natur- og miljøprojekter i kommunen, og andre bliver primært inddraget i forbindelse med sparring i forhold til fremtidige ideer og visioner m.v.

Der er ingen i den politiske følgegruppe, som vurderer at de grønne råd kan erstatte det rådgivende udvalg.

Såfremt de grønne råd skulle inddrages yderligere i forhold til spørgsmål om Vadehavet generelt, vil det kræve en anden arbejdsform, end den der eksisterer i dag, for de beskæftiger sig naturligt med spørgsmål inden for deres respektive kommunegrænser. Hvis de skulle involveres i rådgivning om den samlede andel af den danske del af Vadehavet, vil det kræve en samordning og et samarbejde imellem vadehavskommunernes grønne råd, der ikke eksisterer i dag.

Blandt de adspurgte respondenter i det Rådgivende Udvalg for Vadehavet er der en enkelt som tilkendegiver, at der i høj grad er overlappende funktioner i forhold til de grønne råd, og 20 mener at det enten slet ikke er tilfældet, eller at der er et begrænset overlap.

Vadehavsforum

Det trilaterale vadehavssamarbejde mellem Danmark, Tyskland og Holland har formelt eksisteret siden 1978, og i 2001 besluttes det at etablere Det Trilaterale Vadehavsforum.

Det har 42 medlemmer på tværs af de tre lande, og bliver betjent af et fælles vadehavssekretariat, der er beliggende i Tyskland.

Nationalpark Vadehavet er formelt repræsenteret i Vadehavsforum, hvilket også er tilfældet for det rådgivende udvalg.

En række af det rådgivende udvalgs repræsentanter er desuden medlemmer af Vadehavsforum i kraft af de organisationer, som de er eksponenter for, ligesom de i øvrigt også i flere tilfælde er medlemmer af enten bestyrelsen for nationalparkfonden eller nationalparkrådet.

Hvert tredje eller fjerde år gennemføres en regeringskonference med regeringsrepræsentanter fra vadehavslandene, hvor samarbejdet bliver koordineret og planlagt.

I de senere år har Vadehavsforum bl.a. beskæftiget sig med udarbejdelsen af en plan for gåseforvaltning, som er blevet relevant som følge af en kraftig stigning i antallet af gæs i Vadehavsområdet på tværs af de nationale grænser, som skal håndtere disse implikationer især på landbruget. Arbejdet har været fulgt nøje og debatteret ivrigt i det rådgivende udvalg.

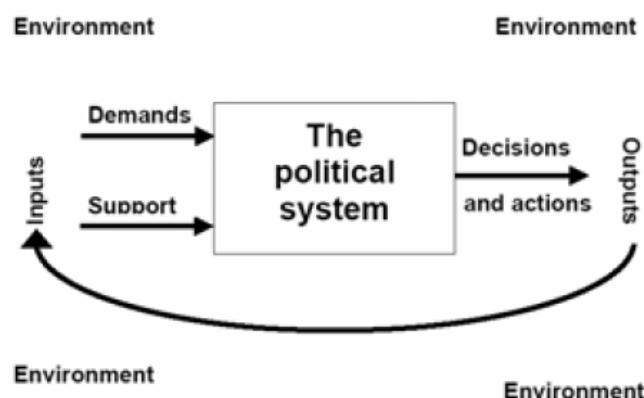
Arbejdet med forvaltningsplanen bliver indledt i 2007 med en trilateral workshop, som er organiseret af repræsentanterne for landbrugsorganisationerne i Vadehavsforum. På baggrund af workshoppen rettes en henvendelse til EU, hvor problemstillingen adresseres.

Denne fører til endnu en workshop i 2008, hvor det besluttet, at der i regi af Vadehavsforum skal udarbejdes en egentlig gåseforvaltningsplan, som behandles på regeringskonferencen om Vadehavet i 2010. Planen blev præsenteret i december 2013 og fremlagt på regeringskonferencen om Vadehavet i februar måned 2014, hvorefter landene nu enkeltvis skal arbejde med de beskrevne problemstillinger, og de statslige miljømyndigheder har ansvaret i dansk regi.

På sit møde i juni måned 2014 beslutter det rådgivende udvalg at rette en skriftlig henvendelse til Miljøministeren med en opfordring til at igangsætte arbejdet med en forvaltningsplan, og en skrivelse til Fødevarerministeren ift. de problemer der er på Mandø med gæs, samt en evaluering af den nuværende ordning.

Udover forvaltningen af gæs, har Vadehavsforum i de senere år bl.a. i samarbejde med EU arbejdet med risikohåndtering i tilknytning til naturkatastrofer så som orkaner og stormflod, hvilket bl.a. skyldes de vejræssige forandringer, som klimaændringer afstedkommer.

Idet Vadehavsforum beskæftiger sig med vadehavsspørgsmål på tværs af de tre vadehavslande, er der naturligt klare snitflader til det rådgivende udvalg, men der synes ikke at være egentligt overlappende funktioner.

I et simpelt systemteoretisk input-output perspektiv¹ kan især repræsentanterne i Vadehavsforum siges at levere inputs i form af efterspørgsel på tværnationale

¹ David Eastons systemteori

initiativer (demands) til det trilaterale samarbejde (politisk system). Både det trilaterale samarbejdes forvaltningsplaner og initiativer samt eventuelle regeringsbeslutninger (decisions) drøftes og behandles som output bl.a. i det rådgivende udvalg mht. bl.a. nationale implikationer, som evt. kan føre til nye input. Udover det rådgivende udvalg, er der naturligvis også en række andre organisationer og myndigheder m.v., som forholder sig til de beslutninger og handlinger, som finder sted i Vadehavsforum.

Forvaltningen af gæs er et godt eksempel på dette politiske kredsløb mellem det rådgivende udvalg og Vadehavsforum. Repræsentanterne for landbrugsorganisationerne i Vadehavsforum påpeger en grænseoverskridende problemstilling med fouragerende gæs på den tværnationale regeringskonference, og herefter udarbejdes en plan for forvaltningen af disse. Planens udmøntning og implementering i Danmark drøftes herefter i det rådgivende udvalg, ligesom det løbende er blevet orienteret om forløbet med udarbejdelsen. Udmøntningen og implementeringen kan evt. føre til fornyede problemstillinger, som adresseres af repræsentanterne i det trilaterale samarbejde.

Blandt udvalgets medlemmer er der 6 som vurderer, at der i høj grad er overlappende funktioner imellem udvalget og Vadehavsforum, hvorimod 15 mener at det ikke er tilfældet, eller kun gør sig gældende i mindre omfang.

Synspunktet om overlappende funktioner imellem de to organer må fortolkes som arbejdsdelingen imellem de to på henholdsvis nationalt og tværnationalt plan.

Det rådgivende udvalg har ifølge sit kommissorium til opgave at rådgive vadehavskommunerne og andre myndigheder om trilaterale ministererklæringer og gennemførelse af beslutninger fra regeringskonferencerne om Vadehavet, men har ingen formel forpligtigelse i forhold til Vadehavsforum.

4.2. Udvalgets arbejde efter kommunalreformen

Udvalgets overgang fra amter til kommuner i 2007 bliver generelt karakteriseret som problemfri, hvilket især tilskrives det forhold, at flere af de amtslige aktører i

forbindelse med kommunalreformen enten blev involveret i de respektive vadehavsbyråd eller ansat i administrationerne.

I lighed med tidligere, modtager hverken formandskab eller repræsentanter noget honorar eller vederlag i forbindelse med deltagelsen i udvalgmøderne, hvorfor omkostningerne til driften af udvalget stort set begrænser sig til mødebooking og forplejning i forbindelse med mødeafviklingen. I det omfang der ydes kørselsrefusion i tilknytning til mødedeltagelse, påhviler den de deltagende organisationer og myndigheder.

For kommunerne var udvalgets drift en ny og uprøvet opgave, og de skulle i samarbejde beslutte hvorfra dets sekretariatsbetjening skulle finde sted, da den ikke længere kunne opretholdes på den tidligere amtsgård i Ribe.

Hvor der tidligere typisk blev afholdt fire årlige møder i udvalget, er det de sidste par år blevet reduceret til to, og det store flertal af repræsentanterne bedømmer generelt dette antal som værende passende. En enkelt ønsker flere årlige møder, og tre ser gerne at der afholdes færre eller ingen møder.

Tilsvarende giver et stort flertal af udvalgets repræsentanter udtryk for, at mødernes varighed er passende. Der er ingen, som finder at møderne er for korte, men tre synes de har for lang en varighed.

Med hensyn til selve mødeafviklingen er der blandt de adspurgte generelt stor tilfredshed. Stort set alle giver således udtryk for, at mødeledelsen fungerer godt, at dagsordenen bliver udsendt i god tid før mødets afholdelse og at referaterne er fyldestgørende. Et par repræsentanter mener ikke, at diskussioner bliver lukket, når de ikke længere fører noget nyt med sig, men et stort flertal mener at det er tilfældet.

Der er blandt repræsentanterne nogle enkelte som mener, at formandskabet bør være mere aktivt opsøgende i forhold til kommunerne mht. at søge indflydelse i vadehavsspørgsmål om fx turisme og miljøspørgsmål.

I forhold til spørgsmålet om mødernes indhold, er repræsentanterne blevet spurgt til emnernes relevans.

I hvilket omfang oplever du, at emnerne på møderne er relevante og vedkommende?	Procent	Antal
I meget stort omfang	20 %	5
I stort omfang	44 %	11
I et vist omfang	16 %	4
I mindre omfang	20 %	5
Slet ikke	0 %	0
Total	100 %	25

Som det ses af tabellen, er der et flertal af 16 repræsentanter som oplever, at emnerne på møderne er relevante og vedkommende. Det er imidlertid væsentligt at

være opmærksom på, at godt en tredjedel (9) blot mener at det er tilfældet i et vist omfang eller i mindre omfang.

Emne- eller temamæssigt er der nogle af repræsentanterne som ønsker mere fokus på vadehavsområdets kulturarv. I forhold til den naturmæssige side er der nogle, som efterspørger en højere prioritering af åudløbene i Vadehavet.

Endelig er der blevet givet udtryk for, at der er for lidt opmærksomhed selve havet og fx sejladsen på det. En repræsentant skriver bl.a.: "82 % af Nationalpark Vadehavet er dækket af vand, men kun ca. 3 % af tiden bliver brugt på det sejlede folk. Resten af tiden går med at drøfte fouragerende fugle og uønskede rovdyr".

En anden, som også er kritisk, finder, at de fleste sager på udvalgets dagsorden er orienteringssager, hvor allerede kendte synspunkter blot bliver gentaget.

Spørgsmålet om orienteringssager på dagsordenen optager flere repræsentanter i udvalget, og der bliver givet udtryk for, at der igennem årene er sket en udvikling, hvor der er færre sager om konkret aktiv rådgivning, og flere som blot er til udvalgets orientering.

Andre har dog oplevet en positiv udvikling igennem de senere år, hvor mødeindholdet fokuserer på igangværende sager og aktuelle områder. Konkret udtrykker en repræsentant fx: "Rådgivningsfunktionen er både direkte (officielle henvendelser fra byråd, region og centraladministrationen) og indirekte gennem den debat, som myndighedspersonerne i udvalget deltager i. Jeg kunne godt tænke mig, at der kom flere direkte henvendelser fra kommunerne. Man kunne få god rådgivning på havsager, vandmiljø, erhvervsudvikling o. lign. fra Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet".

Blandt de interviewede, som har en længere historik med udvalget, bliver der givet udtryk for, at der de senere år har været et bedre debatklime, end det har været tilfældet tidligere, hvor udvalget har henhørt under henholdsvis staten og amterne, men det tilskrives imidlertid ikke de organisatoriske tilknytninger, men snarere at parter med modsatrettede holdninger gennem årene har fået en større respekt for hinanden, hvilket tilskrives udvalgets arbejde.

"Jeg synes, at det rådgivende udvalg er et meget vigtigt organ, som skal betragtes processuelt."

Medlem af den politiske
følgegruppe

I forhold til spørgsmålet om konkret rådgivning af myndigheder synes overgangen fra amt til kommune ikke at have haft nogen større betydning, idet ingen af de to administrative niveauer på noget tidspunkt aktivt har gjort brug af udvalget i nævneværdigt omfang, hvorimod staten i alle årene har brugt det i forbindelse med typisk lovgivningsmæssigt arbejde.

Samlet set synes der således ikke at være sket nogen markant ændring i udvalgets arbejde siden kommunalreformen, når der bortses fra fremkomsten af

nationalparken, der har givet anledning til nogle organisatoriske tilpasninger mht. repræsentation.

4.3. Opnåede resultater

Det er et gennemgående synspunkt bl.a. i den politiske følgegruppe af kommunalpolitikere fra vadehavskommunerne, at den væsentligste funktion for det rådgivende udvalg er at fungere som et samarbejds- og dialogforum for interessenterne i og omkring Vadehavet, og at netop drøftelserne på tværs af interesser også er dets væsentligste resultat.

Med hensyn til drøftelserne i udvalget er der et stort flertal (19) af repræsentanterne mener, at der er en god debat om benyttelse og beskyttelse af Vadehavsområdet, men et mindretal (5) forholder sig mere neutrale til dette spørgsmål. En mulig forklaring på, at der er nogle som forholder sig mere neutrale til spørgsmålet om debatten i udvalget kan være, at enkelte giver udtryk for, at den er meget ensidig, og at de statslige organisationer fylder for meget.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt udvalget bidrager med at synliggøre holdninger til Vadehavet, er der tendenser til forskelligartede holdninger fra dets repræsentanter. Der er 19 som deler denne opfattelse, 3 er neutrale og 3 mener ikke, at det er tilfældet.

De forskelligartede tilkendegivelser kan være et udtryk for, at der er divergerende holdninger til hvilken rolle udvalget skal spille. Nogle af repræsentanterne mener, at dets funktion er at fungere som et forum, hvor forskellige interesser og holdninger til vadehavsområdet kan bringes frem og debatteres, uden at der nødvendigvis skal opnås enighed.

"Et bredt organ, der repræsenterer mange forskellige interesser, er vigtigt, når man skal finde ud af, hvordan man skal forholde sig til dét at være et internationalt beskyttet naturområde".

Repræsentant i udvalget

Andre tilkendegiver derimod fx, at udvalget for så vidt fungerer som et udmærket forum for gensidig orientering mellem myndigheder, interesseorganisationer og politikere, men at dets opnåede resultater forbliver internt blandt dets medlemmer, og dermed ikke kommer til offentlighedens kendskab.

Der synes altså at være forskellige holdninger til hvorvidt udvalget skal bidrage til at oplyse om vadehavsspørgsmål, eller om det alene skal fungere som et forum for udveksling af synspunkter inden for en forholdsvis snæver kreds af offentlige interessenter og interesseorganisationer.

Når det kommer til udvalgets direkte rådgivning om vadehavsspørgsmål til myndigheder om fx kommuneplaner og lovgivning, bliver vandene endnu mere delt blandt repræsentanterne. Der er 8 som er enig i, at en sådan myndighedsrådgivning finder sted, 9 er hverken enige eller uenige og 4 er uenige.

Flere giver da også eksplicit udtryk for, at især kommunerne ikke gør brug af mulighederne for rådgivning i udvalget om spørgsmål vedrørende forvaltningen af Vadehavet.

I forlængelse heraf er der andre som vurderer, at udvalget alene fungerer som et rådgivningsorgan for de statslige myndigheder, som gør brug af det i forbindelse med lovgivningsarbejde på området.

Omkring årsagerne til, at opgaven med at rådgive myndighederne ikke har været særlig stor de senere år, er der en af repræsentanterne som spørger, om det måske kan skyldes, at både kommuner og statslige myndigheder i udvalget har en tæt kontakt til hinanden og til de relevante interesseorganisationer, at behovet for den direkte rådgivning derfor bliver reduceret.

Fra flere sider i de kommunale forvaltninger er den generelle holdning, at udvalget har så bred en sammensætning, at det ikke er velegnet til at bringe i anvendelse i forbindelse med konkret planlægningsarbejde. I forbindelse med sådanne planlægningsarbejder er en eller flere af de repræsenterede organisationer eller myndigheder typisk høringsberettigede, og bliver i den forbindelse inddraget i processen.

De statslige myndigheder tillægger udvalget stor værdi, fordi drøftelser om forestående lovinitiativer i det rådgivende udvalg tilfører legitimitet til lovgivningsprocessen, idet det er bredt sammensat af lokale repræsentanter.

Afsættet for udvalgets arbejde er, at den erhvervmæssige og rekreative benyttelse af vadehavsområdet sker på et bæredygtigt grundlag. Når repræsentanterne i udvalget bliver spurgt til, om myndighederne som følge af udvalgets arbejde planlægger på et balanceret hensyn mellem benyttelse og beskyttelse, er der 7 som mener at det er tilfældet, 8 er hverken enige eller uenige og 3 er uenige.

Det kan være vanskeligt at vurdere, om indsatser og lovgivning m.m., som sker i forbindelse med Vadehavet, er påvirket af den indsats som sker i udvalget, eller om de måske skyldes andre forhold. Der er da også 7 af repræsentanterne, som tilkendegiver at de ikke ved, om myndighederne i højere grad planlægger på et

balanceret hensyn mellem benyttelse og beskyttelse som følge af udvalgets arbejde.

Tilsvarende er der også en fjerdedel (6) af repræsentanterne som giver udtryk for, at de ikke ved, om udviklingen af vadehavsområdet sker på et mere bæredygtigt grundlag som følge af udvalgets indsats. Igen kan det være svært at bedømme, om sådanne eventuelle effekter konkret skyldes arbejdet i udvalget, eller om andre forhold gør sig gældende.

Der er dog 10 som mener det er tilfældet, og 7 er hverken enige eller uenige. To af medlemmerne er direkte uenige i, at udviklingen af vadehavsområdet sker på et mere bæredygtigt grundlag som følge af udvalgets indsats. Uenigheden kan dække over, at de adspurgte ikke mener, at udviklingen i vadehavsområdet faktisk sker på et bæredygtigt grundlag, eller at det vitterligt er tilfældet, men at årsagerne hertil ikke kan henføres til meningsudvekslingerne i udvalget.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt udvalgets synspunkter er kendte blandt de relevante myndigheder, er der også en forholdsvis stor gruppe (7) af repræsentanterne der tilkendegiver, at de ikke har nogen viden herom. I dette tilfælde må det dog formodes, at fraværet af viden herom skyldes manglende konkret kendskab til myndighedernes indblik i udvalgets arbejde. Der er dog 11 som er enige i, at det er tilfældet, 5 er hverken enige eller uenige og 2 er uenige.

En repræsentant anfører i forbindelse med dette spørgsmål, at han faktisk er i tvivl om, hvorvidt udvalgets synspunkter er kendte hos alle relevante myndigheder, men at han forventer, at især de fire vadehavskommuner sikrer dette via den politiske og administrative repræsentation i udvalget.

I forlængelse heraf tilkendegiver en anden, at det er helt afgørende, at udvalgets diskussioner og eventuelle råd når frem til et bredere spektrum i byrådene. Det er vigtigt at byrådspolitikerne prioriterer deltagelsen i udvalgets møder, men lige så væsentligt at budskaberne kommer videre til de øvrige politikere.

Når repræsentanterne bliver spurgt hvilke resultater der er de væsentligste, som udvalget har opnået, peger langt de fleste på dialogen og samarbejdet mellem de deltagende organisationer, som har medført mere balancerede beslutninger om vadehavsområdet, end det ellers ville have været tilfældet. Dermed er repræsentanternes holdninger på tværs af udvalget i god overensstemmelse med synspunkterne i den politiske følgegruppe.

*"Det rådgivende udvalg
rådgiver hele fædrelandet,
staten, regioner, kommunerne
og det grænseoverskridende
samarbejde"*

Medlem af den politiske
følgegruppe

Der også flere som mener, at de væsentligste resultater er Vadehavets udpegning til først nationalpark og dernæst verdensnaturarv. I den forbindelse er der også

repræsentanter som fremfører, at udpegningen til henholdsvis nationalpark og verdensnaturarv netop er et resultat af dialogen og samarbejdet.

Enkelte peger også på udvalgets bidrag til det trilaterale samarbejde mellem Danmark, Tyskland og Holland som det væsentligste, mens andre finder at det er balancen mellem beskyttelse og benyttelse af Vadehavet, som er udvalgets væsentligste resultater.

En enkelt konstaterer tørt, at det efterhånden er mange år siden, at udvalget har opnået nogle resultater.

4.4. Myndighederne og det rådgivende udvalg

Repræsentanterne er blevet spurgt til deres bedømmelse af myndighedernes brug af det rådgivende udvalg.

I forhold til kommunerne er der tre som mener, at de i høj grad gør brug af udvalget, 11 vurderer at de i nogen grad gør brug af det og 8 at det kun sker i mindre grad eller slet ikke.

Repræsentanterne giver udtryk for, at de regionale myndigheder bruger udvalget i endnu mindre grad, end det er tilfældet blandt kommunerne. Der er ingen som vurderer, at de i høj grad gør brug af det, 9 at det sker i nogen grad og 10 at det er tilfældet i mindre grad eller slet ikke.

Når det kommer til de statslige myndigheder er der til gengæld en generel opslutning til, at de gør brug af udvalget. 7 mener at det er tilfældet i høj grad, 9 i nogen grad og 6 i mindre grad eller slet ikke.

Som der allerede er redegjort for, er det stort set kun de statslige myndigheder som konkret gør brug af udvalgets direkte rådgivning i forbindelse med typisk forberedelser til ny eller revideret lovgivning på spørgsmål vedrørende Vadehavet.

De kommunale og regionale administrative niveauer gør kun meget begrænset omfang aktivt brug af udvalget, hvilket i øvrigt er uændret i forhold til tidligere.

Fra kommunal side er det udvalgets mere indirekte rådgivning af det politiske og administrative niveau, som har betydning.

"Der er en gensidig respekt for de enkelte aktørers interesser og meninger, men der er altid et højt konfliktniveau!"

Medlem af den politiske
følgegruppe

Den indirekte rådgivning til det kommunale niveau handler om, at politikere og administration får klarhed over, hvor de væsentligste skillelinjer eksisterer vedrørende interessevaretagelsen omkring benyttelse og beskyttelse af Vadehavet, samt de væsentligste temaer som er til diskussion.

Der er en væsentlig forskel imellem den direkte og indirekte rådgivning. Den direkte rådgivning er mere forpligtende, end det er tilfældet med den indirekte. Disse forhold må tolkes således, at kommunerne generelt ikke ønsker at gøre brug af udvalget i forbindelse med mere bindende rådgivningsmæssige spørgsmål, men snarere i mere almene sammenhænge, som også kan være væsentlige.

Flertallet af de kommunale repræsentanter i udvalget beskriver, at de har god gavn af udvalgets indirekte rådgivning, men et mindretal mener, at den ikke længere er relevant, og at den i stedet kan varetages af nationalparkorganerne.

Fra statsligt niveau tilkendegives det generelt, at det har stor nytte af udvalget når det drejer sig om den direkte rådgivning omkring arbejdet med lovgivning, og mht. den legitimitet som den brede repræsentation af organisationer og myndigheder i udvalget medfører, men også i forbindelse med de mere brede og almene diskussioner på møderne.

5. Fremtiden for udvalget

I dette afsnit præsenteres først synspunkterne blandt udvalgets repræsentanter om dets fremtid, hvorefter der opstilles to modeller.

5.1. Synspunkter blandt repræsentanterne

Som det ses af tabellen, giver 18 udtryk for, at det rådgivende udvalg er vigtigt for samarbejdet om Vadehavet, 4 er hverken enige eller uenige og 3 er uenige.

Spørgsmål om fremtiden for det rådgivende udvalg:	Enig	Hverken enig eller uenig	Uenig
Det rådgivende udvalg er vigtigt for samarbejdet omkring Vadehavet	18 (72 %)	4 (16 %)	3 (12 %)
Hvis udvalget skal bestå, bør myndighederne gøre mere brug af det	14 (56 %)	6 (24 %)	2 (8 %)
Det rådgivende udvalg har efterhånden udspillet sin rolle, og bør afvikles	5 (20 %)	0 (0 %)	18 (72 %)
Udvalgets synspunkter bør i fremtiden være mere synlige fx i pressen	15 (60 %)	7 (28 %)	1 (4 %)
Der er behov for at genoverveje udvalgets rolle i fremtiden	13 (52 %)	6 (24 %)	4 (16 %)
Udvalget skal bestå uændret	8 (32 %)	9 (36 %)	6 (24 %)

Når der jf. afsnit 4.3 ikke er nogen respondenter som er uenige i, at der i udvalget er en god debat om benyttelse og beskyttelse af Vadehavet, samtidig med at et mindretal ikke mener, at det er vigtigt for samarbejdet omkring Vadehavet, må det for denne gruppe fortolkes således, at der for så vidt er en udmærket intern debat, men at den ikke har nogen betydning eller effekt.

Lidt mere end halvdelen af de adspurgte repræsentanter mener, at myndighederne i fremtiden skal bruge udvalget mere, hvis det fortsat skal bestå. Når disse tilkendegivelser ses i sammenhæng med, at der kun er meget få, som vurderer, at kommunale og regionale myndigheder gør brug af udvalget, må tilkendegivelserne om anvendelsen fremover sigte mod netop disse, hvilket også er i god overensstemmelse med de udtalelser, som er fremkommet i interviewrunden.

Det billede er også samstemmende med, at flere af de interviewede personer giver udtryk for, at de kommunale myndigheder bruger udvalget meget lidt, og at det burde blive brugt mere, end det er tilfældet i dag.

Det er dog også værd at bemærke, at enkelte repræsentanter mener, at udvalget selv bør søge større indflydelse, hvilket naturligvis også kan være rettet mod kommunerne.

I den forbindelse er det væsentligt at være opmærksom på, at der fra kommunal side bliver givet udtryk for, at udvalget ikke er et velegnet forum for direkte (forpligtende) rådgivning omkring konkrete miljømæssige eller planlægningsmæssige forhold. Derfor er der meget som taler for, at en eventuel

mere aktiv opsøgende rolle for udvalget i kommunerne må sigte mod mere overordnede og generelle forhold omkring vadehavsspørgsmål.

1 ud af 5 tilkendegiver, at udvalget efterhånden har udspillet sin rolle, og bør afvikles. Omvendt er der et stort flertal i udvalget, som ikke mener, at det er tilfældet. De repræsentanter, som er fortalere for en afvikling af udvalget, beskriver bl.a., at det stort set kun er Naturstyrelsen, som anvender det i rådgivningsmæssige sammenhænge (direkte rådgivning), og at opgaven lige så godt kan varetages i nationalparkbestyrelsen og nationalparkrådet. Endelig bliver det også blandt fortalere for nedlæggelse nævnt, at udvalget ikke længere har nogen betydning, og at det derfor er meningsløst at fortsætte.

Uanset det store flertal for bevarelse af udvalget, så mener mere end halvdelen af de adspurgte, at der er behov for at genoverveje dets rolle i fremtiden. Der bliver i den forbindelse bl.a. givet udtryk for, at der på sigt evt. kan etableres en ny struktur for samarbejdet og det trilaterale arbejde.

Andre giver udtryk for, at der, som følge af de etablerede nationalparkorganer er behov for at justere på udvalgets sammensætning og dets opgaver.

I forhold til udvalgets synlighed er repræsentanternes holdninger delte. Et lille flertal er af den overbevisning, at udvalgets synspunkter bør være mere synlige. Blandt fortalere for mere synlighed bliver det bl.a. fremført, at såfremt udvalget var bedre til at formidle sin viden og diskussioner til byråd og presse, ville

interesses modsætningerne blive beskrevet på en mere nuanceret måde, end det er tilfældet i dag, og dermed kunne udvalgets arbejde opnå større effekt.

Blandt de, som ikke ønsker mere synlighed, bliver det fremført, at udvalgets rolle er at føre interne diskussioner, og at det ikke er dets opgave at oplyse befolkningen.

Når det kun er et mindretal som ønsker at bevare udvalget uændret, må det ses i sammenhæng med, at et meget stort flertal er fortalere for, at det ikke bliver nedlagt, og at mere end halvdelen mener, at der er behov for at genoverveje dets rolle.

5.2. To modeller for fremtiden

Der kan umiddelbart peges på to modeller for fremtidens Rådgivende Udvalg for Vadehavet:

- A. Videreførelse i en tilpasset form.
- B. Afvikling.

En tredje mulighed, hvor udvalget sammenlægges eller drives i et tæt samspil med fx nationalparkrådet for Vadehavet, kunne umiddelbart fremstå besnærende. Derved kunne udvalgets bredtfaavnende faglige kompetencer og lokale repræsentation bevares, samtidig med at antallet af rådgivende organer omkring vadehavsspørgsmål blev reduceret.

Imidlertid har rådet jo alene til opgave at rådgive nationalparkens bestyrelse om større eller principielle spørgsmål jf. bekendtgørelsen om Nationalpark Vadehavet, og således ikke kan fungere som et bredt debatforum og organ for rådgivning af myndigheder i vadehavsspørgsmål, hvilket dermed udelukker sammenlægningsmulighederne.

	Fordele	Ulemper
Videreførelse	<ul style="list-style-type: none"> • Bredt sammensat udvalg med en høj grad af legitimitet. • Direkte og indirekte rådgivning til lokale og centrale myndigheder. • Reducerer i et vist omfang barrierer for implementering af initiativer fra det trilaterale samarbejde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat mange udvalg om Vadehavet med stort overlap af organisationer og personer. • Nogle repræsentanter mener, at det er udspillet sin rolle – kan deltagelsen og legitimiteten opretholdes? • Kommunernes direkte brug af udvalget.
Afvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Mere enkel og entydig struktur omkring de rådgivende organer. • Vitalisering af andre rådgivende organer? • Opgavebortfald. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intet vadehavsudvalg med tværgående repræsentation af myndigheder og organisationer samt bred dialog. • Der må etableres/benyttes andre institutioner for rådgivning af myndigheder. • National relation til samarbejdet mellem Danmark, Tyskland og Holland.

Der knytter sig nogle fordele og ulemper til de to modeller, som vil blive behandlet nedenfor.

A. Videreførelse

Argumentet for modellen med at videreføre udvalget i en tilpasset form er, at det debatterer spørgsmål og problemstillinger vedrørende Vadehavet i en bredere forstand, end det er tilfældet i de andre rådgivningsorganer, ligesom det også har en mere udstrakt repræsentation af myndigheder og organisationer.

De grønne råd er et forum for den enkelte kommune. Dermed kan de ikke omfatte den danske del af Vadehavet under et, og den fagspecifikke viden som er repræsenteret i det rådgivende udvalg, vil formentlig ikke være til stede i de grønne råd.

Nationalparkrådet rådgiver bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet, og fokuserer i sit virke alene på driften og udviklingen af nationalparken. Det rådgivende udvalg favner således bredere temamæssigt og geografisk, end det er tilfældet i nationalparkrådet.

Det fremstår velbegrunderet, at det rådgivende udvalg i forbindelse med kommunalreformen i 2007 overgår fra amterne til vadehavskommunerne, fordi de som nævnt overtager en række af de tidligere amtslige opgaver, som har betydning også for vadehavsområdet så som om naturbeskyttelse efter naturbeskyttelseslovgivningen, fredningsager, Natura 2000 planlægning, miljøvurderinger jf. VVM og vandløbsvedligeholdelse m.m.

Derfor bliver det også skrevet ind i udvalgets nye kommissorium, at det skal rådgive de fire byråd og relevante myndigheder om forhold vedrørende det trilaterale samarbejde, overordnet planlægning og kommuneplanlægning m.m.

"Det rådgivende udvalg har været helt afgørende for, at vi har fået en problemfri start på nationalparken."

Medlem af udvalget

Kommunernes brug af udvalget til at klarlægge problemer og konsekvenser af mulige problemløsninger mv. i forbindelse med sådanne planlægningsmæssige opgaver, sådan som udvalgets kommissorium lægger op til, er imidlertid meget begrænset. Der er heller ikke meget som tyder på, at kommunerne fremover vil efterspørge udvalgets direkte rådgivning i forbindelse med fx planlægningsmæssige forhold eller miljøspørgsmål, hvilket det er væsentligt at være opmærksom på i tilknytning til en eventuel videreførelse af udvalget.

Den politiske følgegruppes samstemmende tilkendegivelser om, at de som kommunalpolitikere indirekte bliver rådgivet i spørgsmål om Vadehavet, når det deltager i udvalgets møder og debatter, hvorved de på et mere kvalificeret grundlag kan deltage i den politiske proces, når det gælder vadehavsområdet, understøtter argumentet om at fortsætte arbejdet.

Såfremt det besluttes at videreføre udvalget i en tilpasset form, skal det anbefales, at der sker en afklaring i forhold til de kommunale myndigheder. Enten tilpasses kommissoriet til det faktum, at kommunerne ikke aktivt gør brug af dets rådgivningskompetencer i spørgsmål vedrørende kommune- og lokalplanlægning m.v., eller udvalget opsøger af egen drift viden om den kommunalpolitiske dagsorden i væsentlige overordnede vadehavsspørgsmål. Det kan være spørgsmål så som mål for turismeudvikling og regulering af kystlandskaber mv., der kan være genstand for udvalgsdebatter, som udvalget får kendskab til fx via dialogmøder imellem formandskabet og forvaltningsledelserne i de enkelte vadehavskommuner.

En videreførelse af udvalget vil også betyde, at det fortsat kan bistå med at ruste myndigheder og organisationer mht. at generere nationalt input til det trilaterale samarbejde om forvaltningen af Vadehavet, ligesom det kan debattere og rådgive om nationale implikationer af tiltag og aftaler m.m., som bliver skabt tværnationalt, sådan som det fx har været tilfældet omkring forvaltningen af gæs.

Desuden vil udvalget fortsat kunne rådgive de statslige myndigheder om fx vadehavsbekendtgørelse og andre lovmæssige initiativer, sådan som det også er tilfældet i dag.

Endvidere skal det anbefales, at udvalget i en videreført form drøfter og evt. justerer dets sammensætning af myndigheder og organisationer, hvilket skal ses i lyset af Nationalpark Vadehavets etablering og dertilhørende nationalparkorganer, sådan som repræsentanter har påpeget behovet for i forbindelse med evalueringens gennemførelse.

B. Afvikling

Det forhold, at det stort set alene er de statslige myndigheder, der aktivt gør brug af udvalgets rådgivning, samtidig med at der er fremkommet andre rådgivningsorganer vedrørende Vadehavet, kan være et argument for, at kommunerne ikke længere skal drive et rådgivende udvalg for Vadehavet.

"... det er en kampzone, hvor man kæmper for sine interesser. Derfor kan det selvfølgelig være svært at lave fælles udtalelser".

Medlem af udvalget

Fra et kommunalt perspektiv vil kommunerne i det tilfælde i et vist omfang i stedet kunne rådføre sig med det lokale grønne råd om fx naturbeskyttelse og planlægningsmæssige forhold i dens egen arealmæssige del af vadehavsområdet, sådan som det principielt også er tilfældet i dag. De grønne råd vil dog ikke have en faglig spændvidde, som modsvarer det rådgivende udvalgs.

En eventuel øget brug af de grønne udvalg i spørgsmål om Vadehavet ville evt. også kunne medføre en yderligere vitalisering eller levendegørelse af disse, fordi de aktivt ville skulle debattere og forholde sig til spørgsmål om forholdet mellem områdets benyttelse og beskyttelse, hvor de i dag tilsyneladende mere passivt bliver orienteret om forhold vedrørende fx nationalparken.

Kommunernes begrænsede aktive brug af udvalget i rådgivningsmæssige spørgsmål vil selvsagt blive løst, i det tilfælde det bliver afviklet, og muligheden ikke længere eksisterer.

De statslige organisationer må skulle adressere andre fora om vadehavsspørgsmål i forbindelse med ny eller ændret lovgivning, kystsikring og forsvarsmæssige installationer mv.

Der vil i tilfælde af en afvikling af udvalget opstå en vis form for tomrum i forhold til det trilaterale samarbejde mellem Danmark, Tyskland og Holland, idet udvalget ikke længere vil kunne levere bidrag og input til dets organisationer i samarbejdet. Tilsvarende vil repræsentanterne i udvalget heller ikke på samme måde kunne ruste deres organisationer som hørings- eller sparringspartner i forhold til de tværnationale initiativer og planer m.v.

"Man kunne godt spørge kommunerne, hvad de egentlig har brug for af rådgivning. Det kunne man godt gøre lidt skarpere".

Medlem af udvalget

I forhold til vadehavsområdet mange aktører og interessenter vil en afvikling umiddelbart medføre, at dialogen mellem repræsentanterne i udvalget om benyttelse og beskyttelse på et bæredygtigt grundlag enten ophører eller må finde et andet forum. Flere har i den forbindelse peget på Nationalparkrådet for Vadehavet. Det er i den forbindelse dog væsentligt at være opmærksom på, at selvom der er et stort person- og organisationssammenfald imellem det rådgivende udvalg og nationalparkorganerne, så er de for sidstnævntes vedkommende opdelt på hhv. en bestyrelse for nationalparkfonden og et råd. Det betyder, at de af udvalgets organisationer, som også er repræsenteret i nationalparken, enten er placeret i dets bestyrelse eller råd, men ikke i begge.

Hvis fx udvalgets rolle som dialogforum for Vadehavets aktører og interessenter skulle varetages af nationalparkrådet, ville de organisationer, som er repræsenteret i nationalparkbestyrelsen, således ikke kunne deltage i diskussionerne.

Et andet forhold som er belyst, er, at nationalparkrådet er nedsat på baggrund af bekendtgørelsen om Nationalpark Vadehavet, og har til formål at være rådgivende for nationalparkbestyrelsen i sager af væsentlig eller principiel betydning, og er således ikke umiddelbart et forum for den mere generelle dialog om Vadehavet, som det er tilfældet i det rådgivende udvalg, medmindre bestyrelsen netop anmoder om det.

Bilag 1: Frekvenser om spørgeskemaundersøgelse

Hvilken organisation repræsenterer du i det Rådgivende Udvalg for Vadehavet?	Total	
	Procent	Antal
Et byråd	12%	3
En kommunal administration	24%	6
Region Syddanmark	0%	0
Statslig organisation	16%	4
En erhvervsorganisation (fx havn)	16%	4
Interesse- eller formidlingsorganisation	32%	8
Total	100%	25

Hvordan bedømmer du antallet af årlige møder i udvalget?	Total	
	Procent	Antal
For få	4%	1
Passende	84%	21
For mange	12%	3
Total	100%	25

Hvad synes du om mødernes varighed?	Total	
	Procent	Antal
For korte	0%	0
Passende	84%	21
For lange	16%	4
Total	100%	25

I hvilket omfang oplever du, at emnerne på møderne er relevante og vedkommende?	Total	
	Procent	Antal
I meget stort omfang	20%	5
I stort omfang	44%	11
I et vist omfang	16%	4
I mindre omfang	20%	5
Slet ikke	0%	0
Total	100%	25

	Total
Hvis der er temaer eller emner, som du savner på dagsordenerne på møderne i det rådgivende udvalg, kan du skrive dem her:	3

	Total
Hvordan har udvalgets arbejde udviklet sig de senere år - er der fx andre typer af sager på dagsordenen end tidligere, flere eller færre anmodninger om rådgivning m.v.?	14

	Total
Hvilke resultater er de væsentligste, som det Rådgivende Udvalg for Vadehavet har opnået?	17

	Total
Skriv evt. begrundelser for synspunkter vedrørende udvalgets fremtidige virke:	11

Øvrige forhold mht. møderne i udvalget:													Total	
	Meget enig		Enig		Hverken enig eller uenig		Uenig		Meget uenig		Ved ikke		Procent	Antal
Mødeledelsen fungerer godt	48%	12	48%	12	4%	1	0%	0	0%	0	0%	0	100%	25
Diskussioner lukkes, når de ikke fører noget nyt med sig	20%	5	60%	15	8%	2	8%	2	0%	0	4%	1	100%	25
Dagsorden udsendes i god tid før mødets afholdelse	44%	11	52%	13	4%	1	0%	0	0%	0	0%	0	100%	25
Referaterne fra møderne er fyldestgørende	44%	11	44%	11	4%	1	0%	0	0%	0	8%	2	100%	25
Total	39%	39	51%	51	5%	5	2%	2	0%	0	3%	3	100%	100

Spørgsmål om udvalgets resultater:													Total	
	Meget enig		Enig		Hverken enig eller uenig		Uenig		Meget uenig		Ved ikke		Procent	Antal
Der er i udvalget en god debat om benyttelse og beskyttelse af Vadehavsområdet	8%	2	68%	17	20%	5	0%	0	0%	0	4%	1	100%	25
Udvalget bidrager med at synliggøre holdninger til Vadehavet	4%	1	72%	18	12%	3	8%	2	4%	1	0%	0	100%	25
Udvalget rådgiver myndigheder om fx kommuneplaner og lovgivning	8%	2	24%	6	36%	9	8%	2	8%	2	16%	4	100%	25
Som følge af udvalgets arbejde beslutter og planlægger myndigheder på et balanceret hensyn mellem benyttelse og beskyttelse	4%	1	24%	6	32%	8	8%	2	4%	1	28%	7	100%	25
Pga. udvalgets indsats sker udviklingen af Vadehavsområdet på et bæredygtigt grundlag	0%	0	40%	10	28%	7	8%	2	0%	0	24%	6	100%	25
Udvalgets synspunkter er kendte blandt de relevante myndigheder	0%	0	44%	11	20%	5	4%	1	4%	1	28%	7	100%	25
Total	4%	6	45%	68	25%	37	6%	9	3%	5	17%	25	100%	150

De politiske beslutningstagere er gode til at gøre brug af det rådgivende udvalg i sager af betydning for vadehavsområdet:												Total	
	I meget høj grad		I høj grad		I nogen grad		I mindre grad		Slet ikke		Procent	Antal	
Kommunale myndigheder	0%	0	14%	3	50%	11	18%	4	18%	4	88%	22	
Regionale myndigheder	0%	0	0%	0	47%	9	26%	5	26%	5	76%	19	
Statslige myndigheder	0%	0	32%	7	41%	9	14%	3	14%	3	88%	22	
Total	0%	0	16%	10	46%	29	19%	12	19%	12	100%	63	

Spørgsmål om fremtiden for det rådgivende udvalg:													Total	
	Meget enig		Enig		Hverken enig eller uenig		Uenig		Meget uenig		Ved ikke		Procent	Antal
Det rådgivende udvalg er vigtigt for samarbejdet omkring Vadehavet	32%	8	40%	10	16%	4	8%	2	4%	1	0%	0	100%	25
Hvis udvalget skal bestå, bør myndighederne gøre mere brug af det	28%	7	28%	7	24%	6	8%	2	0%	0	12%	3	100%	25
Det rådgivende udvalg har efterhånden udspillet sin rolle, og bør afvikles	12%	3	8%	2	0%	0	44%	11	28%	7	8%	2	100%	25
Udvalgets synspunkter bør i fremtiden være mere synlige fx i pressen	28%	7	32%	8	28%	7	4%	1	0%	0	8%	2	100%	25
Der er behov for at genoverveje udvalgets rolle i fremtiden	24%	6	28%	7	24%	6	4%	1	12%	3	8%	2	100%	25
Udvalget skal bestå uændret	8%	2	24%	6	36%	9	4%	1	20%	5	8%	2	100%	25
Total	22%	33	27%	40	21%	32	12%	18	11%	16	7%	11	100%	150

											Total	
Er der overlappende funktioner imellem det rådgivende udvalg og de nedenstående rådgivningsorganer:	I meget høj grad		I høj grad		I nogen grad		I mindre grad		Slet ikke		Procent	Antal
Nationalparkrådet for Vadehavet	9%	2	26%	6	30%	7	35%	8	0%	0	100%	23
De grønne råd i kommunerne	0%	0	5%	1	33%	7	52%	11	10%	2	91%	21
Vadehavsforum	5%	1	24%	5	24%	5	43%	9	5%	1	91%	21
Total	5%	3	18%	12	29%	19	43%	28	5%	3	100%	65

Bilag 2: Kommissorium for evaluering af det rådgivende udvalg

Esbjerg
Kommune

Fællesforvaltning
Udvikling & Evaluering
Dato: 1.april 2014

Kommissorium for Evaluering af Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, 2014

1.	Titel	Evaluering af Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, 2014.
2.	Baggrund	<p>I forbindelse med kommunalreformen i 2007 er Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet overgået fra det daværende Ribe Amt til de fire vadehavskommuner.</p> <p>Borgmestrene fra vadehavskommunerne lægger i et notat af 14. november 2011 op til, at udvalget nedlægges ved udgangen af indeværende valgperiode, og at vadehavssamarbejdet fremover varetages i andre organer. Baggrunden for overvejelserne er, at Nationalpark Vadehavet med tilhørende rådgivningsorganer er blevet oprettet.</p> <p>I tilknytning til disse beslutningsovervejelser anmoder borgmestrene udvalget om nogle tilkendegivelser mht. fremtiden for Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, hvilket drøftes på et møde den 20. april 2012.</p> <p>På mødet i udvalget er der enighed om vigtigheden af en fortsat bred dialog mellem aktørerne i vadehavsområdet, og flere af repræsentanterne mener ikke, at tiden er inde til en nedlæggelse.</p> <p>Derfor beslutter borgmestrene for vadehavskommunerne i juni 2012, at udvalget indtil videre opretholdes i sin nuværende form, og at der i foråret 2014 foretages en evaluering af dets arbejde.</p>
3.	Formål og evalueringsspørgsmål	<p>Evalueringens formål er dels at belyse udvalgets hidtidige arbejde, dels at understøtte en beslutning om den fremtidige organisering af rådgivningen til de politiske beslutningstagere og myndigheder.</p> <p>Den gennemføres med henblik på at belyse følgende spørgsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Hvordan er snitfladerne imellem Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet og de øvrige beslægtede rådgivningsorganer, herunder det trilaterale samarbejde om Vadehavet? 6. Hvordan er udvalgets arbejde forløbet siden overgangen til

		<p>vadehavskommunerne i 2007?</p> <p>7. Hvilke resultater er opnået, og hvilken betydning har de haft?</p> <p>8. Hvordan bedømmer de implicerede myndigheder udvalgets indsats?</p>														
4.	Afgrænsning	I forbindelsen med analysen af snitfladerne imellem Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet og de beslægtede rådgivningsorganer afgrænses sidstnævnte til Nationalparkrådet for Vadehavet og de Grønne Råd.														
5.	Metode	<p>Der indsamles en række kvalitative data ved hjælp af interviews med den politiske følgegruppe til det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, repræsentanter i udvalget og de beslægtede rådgivningsorganer, som i fornødent omfang suppleres med nogle litteraturstudier.</p> <p>Kommunernes Vadehavssekretariat leverer en række registerdata vedrørende rådets arbejde.</p> <p>Desuden gennemføres en række kvantitative spørgeskemainterviews med rekvirerende myndigheder og politiske beslutningstagere.</p>														
6.	Organisering	<p>Styregruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hans Kjær, direktør for Teknik & Miljø, Esbjerg Kommune (formand). • Søren Lück Madsen, udviklingschef, Fanø Kommune. • Keld I. Hansen, direktør for Centralforvaltningen, Teknik & Miljø, Tønder Kommune. • Bent Peter Larsen, direktør for Plan, Kultur og Teknik, Varde Kommune. <p>Arbejdsgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peter Hillerup, Esbjerg Kommune, Udvikling & Evaluering (projektleder). • Anne Krag Svendsen, Kommunernes Vadehavssekretariat. 														
7.	Økonomi	<p>De fire vadehavskommuner afholder udgifterne, som er forbundet med evalueringens gennemførelse:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Indhold:</th> <th style="text-align: right;">Timeforbrug:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Indledende møder og kommissorium</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>Dataindsamling og analyse</td> <td style="text-align: right;">60</td> </tr> <tr> <td>Analyse af præstationer</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>Dataindsamling og analyse om udbytte</td> <td style="text-align: right;">30</td> </tr> <tr> <td>Rapportering</td> <td style="text-align: right;">20</td> </tr> <tr> <td>I alt</td> <td style="text-align: right;">130</td> </tr> </tbody> </table>	Indhold:	Timeforbrug:	Indledende møder og kommissorium	10	Dataindsamling og analyse	60	Analyse af præstationer	10	Dataindsamling og analyse om udbytte	30	Rapportering	20	I alt	130
Indhold:	Timeforbrug:															
Indledende møder og kommissorium	10															
Dataindsamling og analyse	60															
Analyse af præstationer	10															
Dataindsamling og analyse om udbytte	30															
Rapportering	20															
I alt	130															

		<p>Timepris, kr.: 350</p> <p>Samlet pris, kr.: 45500</p>
8.	Kommunikation	<p>Projektleder står til rådighed for formidling og kommunikation af analyseresultater til interessenter i fx de implicerede kommuner som det aftales med evalueringens styregruppe. Desuden kan der evt. ske en ekstern formidling af resultaterne til fx interessenterne.</p>
9.	Afreportering	<p>På baggrund af analysens resultater udarbejdes et notat, som forelægges den politiske følgegruppe for det Rådgivende Udvalg for Vadehavet samt borgmestrene for de fire vadehavskommuner.</p> <p>Endvidere kan resultaterne fremlægges for Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, eventuelt i form af en workshop.</p>
10.	Implementering	<p>Eventuelle implementeringsmæssige forhold aftales med den nedsatte styregruppe.</p>
11.	Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Godkendelse af kommissorium, april 2014. - Dataindsamling og analyse om snitflader, april & maj 2014. - Dataindsamling og analyse om udvalgets arbejde, maj 2014. - Dataindsamling og analyse om udvalgets præstationer, maj og juni 2014. - Dataindsamling og analyse om interessenternes udbytte, maj og juni 2014. - Rapportering af resultater, primo juli 2014.